

[1] "...הארי"י ז"ל העלה את הקבלה לשמי-שמיים העליונים...העולמות העליונים הם מופשטים מכל מה שהוא אדם בתכלית ההפשטה...בא הבעש"ט ז"ל והוריד את העולמות...אל האדם...אל הנפש האלקית שבאדם ואל לבושי הנפש ההיא...בא החב"ד ושם ליסוד...את הכתוב 'מבשרי אחזה אלוקי'...בא הרב קוק ז"ל וגילה בקבלה את נשמת הרבים...כללות נשמת ישראל...והסתכל אף בנשמתו של היחיד מתוך האספקלריה של נשמת הרבים..."
(ר' הלל צייטלין הי"ד, ספרן של יחידים, עמ' 235-236)

[2] "...נויר אלקים הרב ר' דוד הכהן ז"ל סיפר כי בשעה שביקר אצל מרן הרב זצ"ל...עין בספר 'ליקוטי תורה'...ואמר אז להרב שהוא רואה שם 'הגיונות עמוקים...ויש סמוכין בינם לבין רעיונותיו של הרב'...הגיב הרב ואמר: 'יש להבחין בין הגיונות שבין אדם למקום לבין אלה שבין כלל-ישראל למקום. אנו עוסקים בבנין האומה כולה...' (הרב משה צבי נריה, מועדי הראי"ה, יא)

[3] "...ש"ש דברים קדמו לבריאת העולם...התורה נכסא-הכבוד...האבות וישראל ויבית המקדש ושמו של משיח...אף התשובה...אבל איני יודע איזה מהם קדם...רבי הונא ורבי רמיה בשם רבי שמואל בר רבי יצחק אמרו: מחשבתו של ישראל קדמה לכל דבר..." (בראשית רבה, ד; א)

"...כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא אלקים לעשות: אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, ביום עשות ד' אלקים ארץ ושמים" (בראשית ב, ג-ד)

"אמר רבי יהושע בן קרחה: 'בהבראם' – באברהם, בזכותו של אברהם" (בראשית רבה, יב; ט)

"...הבחירה שבחר השם יתברך באברהם לא היה בחירה פרטית, רק שבחר בו ובזרעו אחריו בחירה כללית...ולכך תורץ השאלה, שלא הזכיר הכתוב צדקת אברהם קודם שנגלה עליו השכינה...לפי שפירת ברית עם אברהם מצד שהוא התחלת האומה בכלל, וכן בישראל הוא אומר שאין כורת ברית עימהם מצד שהם פרטים, אלא רק מצד האומה, דהיינו שם ישראל...ומאחר שכן הוא, איך יתכן לומר כי הפרטים אשר חטאו יבטלו הברית אשר היה חל על האומה הכללית?..."
(מהר"ל מפראג, נצח ישראל, יא)

"ויאמר ד' אל אברהם: לך לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר ארצך: ואעשה לגוי גדול, ואברכה, ואגדלה שמך, והיה ברכה: ואברכה מברכיך ומקלליך אאר, ונברכו בך כל משפחות האדמה"
(בראשית יב, א-ג)

"...והייתם לי סגולה מכל העמים...ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש..." (שמות יט, ה-ו)

"כי שאל נא לגמים ראשנים אשר היו לפניך, למן היום אשר ברא אלקים אדם על הארץ, ולמקצה השמים ועד קצה השמים, הנהיג בדבר הגדול הזה או הנשמע כמהו?! השמע עם קול אלקים מדבר

מתוך האש - כאשר שמעת אתה - ויחי!! או - הנסה אלקים לבוא לקחת לו גוי מקרב גוי במסת באתת ובמופתים ובמלקמה ובגד תזקה ובזרוע נטויה ובמוראים גדלים ככל אשר עשה לכם די אלקיכם במצרים לעיניך!!" (דברים ד, לב-לד)

"...אבאר אצלך גדלת העם, ודי לי לעד, שהשם בחרם לעם ולאמה מבין אמות העולם, וחיל הענין הא-להי על המונם...אחר שלא היה חל הענין הא-להי פי אם ביחידים מבני אדם אחר אדם הראשון...נתן לו תחיתו שת...והיה סגלה ולב, וזולתו - כקליפה. וסגלת שת אנוש. וכו הגיע הענין עד נח: ביחידים...וכן מנח ועד אברהם...ואברהם סגלת עבר...וסגלת אברהם מפל בניו - יצחק, והרחיק פל בניו מהארץ הזאת...וסגלת יצחק - יעקב, ונדחה עשו אחיו...ובני יעקב כלם סגלה...וזה היה תחילת חיל הענין הא-להי על קהל, אחרי אשר לא היה נמצא פי אם ביחידים..."

"...והיו יחידים, ולא רבים, עד שהוליד יעקב אבינו שנים-עשר שבטים כלם ראויים לענין הא-להי, ושבה הא-להות בקהל..."

(רבי יהודה הלוי, כוזרי, א; צה, מז)

מדרגת משה רבנו ע"ה, הנאמר עליו...ואתה פה עמוד עימדי...וזאת גם כן מדרגת האבות...כי אלו הארבעה...התבאר בהם מן ההתאחדות בא-לוה - רצוני לומר, השגתו ואהבתו - מה שהעיד עליו הכתוב...והיו עם זה מתעסקים בהנהגת בני אדם והרבות ממון...מפני שתכלית כונתם היתה בכל המעשים ההם - להתקרב אל הא-לוה קרבה גדולה. כי תכלית כונתם כל ימי חייהם - להמציא אומה שתדע הא-לוה ותעבדו, כי ידעתיו למען אשר יצוה וגו'..."

(רמב"ם, מורה נבוכים, ג; נא)

[4] "תכונת נפשה של כנסת-ישראל היא נבדלת בעקרה מתכונת הנפש של כל עם ולשון. בכל עם ולשון הנקדה הפנימית של חפץ החיים הקבוציים מוסדת היא על התכן הפלפלי לכל צורותיו, ביסוד הדאגה הפנימית השרויה בקרב האדם לבצר את מעמד חינו הגשמיים, והרוח העליון המחיה ומאיר את הנקדה הזאת הוא רוח השדר וחיפי, שהוא חפץ הענג של החושים, על-פי משאלות לב האדם, וכשהם באיזה קבוץ על-פי סגנון אחד, עושה השווי הזה את התכן הלאומי. אמנם בישראל מנחת התכונה האלהית במעמקי טבע נשמת האמה. הצמאון לדעה והרגשה אלהית בתכלית עליונותה וטהרתה, היא לו הנקדה שהחיים מרגשים בה, והעדוניהם הנובעים משלמות ציור זה בכל רחבי החיים ועמקייהם הן המגמות האסתתיות..."

(הראי"ה קוק, אורות, אורות התחיה; י)

"אין להגדיר את מהותה של כנסת-ישראל...כוללת היא את הכל, והכל מוסד על פלות נפשה לאלהים...והתשוקה להאלהות בהתלהבות נפש אמתית, מתנגלה היא בכל פנותיה...מתנגלה במסירות נפש תדירית..."

(הראי"ה קוק, אורות, אורות ישראל, א; ג)

[5] "...אבל החיים עצמם, החיים כולם, מהות החיים, זהו ולא אחר ואי אפשר להיות אחר כי אם יסוד שאיפת קירבת אלהים. ובזה משתלמת היא תכונת ההגדרה המיוחדת של חיי האדם, שהם מחוברים מנטית החפץ לקיום ההרגשה העצמית אשר לכל חי עם רגש שאיפת ההשתלמות, שהיא

ראויה להיות נובעת רק מההשתקפות הפנימית העמוקה אל השלמות האלוהית, הנשקפת ביסודה הפנימי של הנשמה ממקור השלמות המוחלטה והנצחית, מקור אין סוף...”
(הראייה קוק, מאמרי הראיה, עמ' 34)

[6] "...מי גוי גדול אשר לו אֱלֹהִים קִרְבִּים אֵלָיו (דברים ד, ז)!" - סגולתה של כנסת-ישראל היא, שהיא מסתכלת על ההויה כולה באספקלריא המאירה של קודש; בכל עז-חייה היא מְכַרְת, שהחיים שוים הם את ערכם רק באותה מידה שהם אלהיים, וחיים שאינם אלהיים אינם שוים לה מאומה. היא יודעת עוד, שבאמת אין חיים אלא אלהיים, וחיים שאינם אלהיים אינם חיים כלל, והידיעה הזאת, המונחת בעומק תכונת נשמתה, מְטַפֶּעַת עליה את חותם-עֲרֶכָה המיוחד לה, המוטבע על כל יחיד ויחיד מיחידיה. כי אורו-וְנִשְׁעו של היחיד תלויים הם במידת ידיעתו את התעמקותו והתבלטותו של החותם הזה, של הכרת ערך החיים רק באלהיותם, בתוך נשמתו. וְאַתֶּם, הַדְּבָקִים בְּדִ' אֱלֹהֵיכֶם, חַיִּים פְּלִקִּים הַיּוֹם (שם שם, ז). החיים, על פי ערך האלהיות שבהם, אינם מתגלים אל היחיד אלא באותה מידה, שהוא מתאמץ להיות נשאף בכל הוֹנְתו בתוכיותה של פְּלִלוֹת האומה, להיות מוזהר מוזהר נשמתה העליונה, החיה וקיימת בהכרת היקר האלהי של החיים מתוך פנימיותה הכללית..."
(הראייה קוק, שבת הארץ, הקדמה)

[7] "...בְּרֵאשִׁית מִטְעו שֶׁל הָעַם הַזֶּה, אֲשֶׁר יָדַע לִקְרֹא בְּשֵׁם הַרְעִיוֹן הָאֱלֹהִי הַבְּרוּר וְהַטְהוּר בְּעַת הַשְּׁלִטוֹן הַכַּבִּיר שֶׁל הָאֱלִילִיּוֹת בְּטִמְאָתָהּ-פְּרֵאוֹתָהּ, נִתְגַּלְתָּה הַשְּׂאִיפָה לְהַקִּים צְבוּר אֲנוּשֵׁי גְדוֹל אֲשֶׁר יִשְׁמֹר אֶת דְּרָךְ דִ' לַעֲשׂוֹת צְדָקָה וּמִשְׁפָּטִים. זוֹהִי הַשְּׂאִיפָה, שֶׁבָּאָה מִפֶּחַ הַחֲכָרָה הַבְּרוּרָה וְהַעֲזָה וְהַתְּבִיעָה הַמוֹסְרִית הַפּוֹלְקֶת וְהַרְמָה, לְהוֹצִיא אֶת הָאֲנוּשִׁיּוֹת מִתַּחַת סֶבֶל נוֹרָא שֶׁל צְרוֹת רוּחַנִיּוֹת וְחֲמִירוֹת וְלְהַבִּיאָנָה לְחַיִּי חֲפֵשׂ מְלֵאֵי הוֹד וְעֵדֶן בְּאוֹר הָאִידֵאָה הַאֱלֹהִית, וְלְהַצְלִיחַ בְּזֶה אֶת כָּל הָאָדָם כְּלוֹ. לְמַלּוּאָה שֶׁל שְׂאִיפָה זוֹ צְרִיךְ דְּוָקָא שְׂצָבוֹר זֶה הֲיֵיחָה בְּעַל מְדִינָה פּוֹלִיטִית וְסוֹצִיָּאלִית וְכִסָּא מְמַלְכָה לְאַמִּית בְּרוּם הַתְּרַבּוֹת הָאֲנוּשִׁית, יַעַם חֲכָם וְנְבוֹן וְגוֹי גְדוֹל, וְהָאִידֵאָה הָאֱלֹהִית הַמְחַלְטֵת מוֹשְׁלֶת שְׂמָה וּמַחֲנִה אֶת הָעַם וְאֶת הָאָרֶץ בְּמֵאוֹר-חַיִּיהָ. לְמַעַן דַּעַת, שֶׁלֹּא רַק חֲחִידִים חֲכָמִים מְצִינִים, חֲסִידִים וְנִזְיָרִים וְאֲנָשֵׁי-קוֹדֶשׁ, חַיִּים בְּאוֹר הָאִידֵאָה הָאֱלֹהִית, כִּי גַם עַמִּים שְׁלֵמִים, מְתַקְנִים וּמְשַׁקְלָלִים בְּכָל תְּקוּנֵי הַתְּרַבּוֹת וְהַיְשׁוּב הַמְּדִינִי; עַמִּים שְׁלֵמִים, הַכּוֹלְלִים בְּתוֹכָם אֶת כָּל הַיְשָׁדוֹת הָאֲנוּשִׁיּוֹת הַשּׁוֹנוֹת, מִן רוּם הָאִינְטֵלִיגֵנְצִיָּה הָאֲמִנּוּתִית, הַפְּרוּשִׁית, הַמְשַׁקְלֶת וְהַקְּדוּשָׁה, עַד הַמְעַרְכוֹת הַרְחֵבוֹת, הַסּוֹצִיָּאלִיּוֹת, הַפּוֹלִיטִיּוֹת וְהָאֶקוֹנוֹמִיּוֹת, וְעַד הַפְּרוֹלֶטְרִיוֹן לְכָל פְּלִגּוֹתָיו, אֲפִלוּ הַיּוֹתֵר נְמוּדָּה וּמְגֻשָּׁם..."
(הראייה קוק, אורות, למהלך האידיאות בישראל, עמ' קד)

[8] "...כשנזנח ישראל טוב, כשנאבד ממנו עֲרֶפֹ הַעֲצָמִי, ולא הכיר את יתרונו, עד אשר זנה אחרי אלהי נְכַר הָאָרֶץ, נאבד ממנו גם-כן דעת עֲרֶפֹ. על כן, כאשר מהתשוקה הברברית, שהיא אימצה את כל גוי אדיר מעריצי גויים של העולם הישן להרחיב את גבול ממלכתו התעלה: 'מלכי ישראל', גם הרעים שבהם, 'מלכי חסדי' היו, לא היה אפשר לרוח גבורה וְעַז חֲפָץ מוֹסְרִי לְהַגְדִּיל את כח הלאומי המדיני, למצוא מעמד הגון. ואבותינו אלה, אשר בְּיָמֵי עוֹזָם וגבורתם הפוליטית עזבו את צור וְשָׁעָם והלכו אחרי ההבל וְהַקְּבֹלו, פִּינּוֹן שֶׁנִּתְעַלַּס מֵהֶם עֲרֶכָה הַפְּנִימִי שֶׁל פְּלִלוֹת הָאוּמָה 'לא נתעסקו בלמידת מלחמה ולא בכיבוש ארצות' (אגרת הרמב"ם לקהל מרשיליא), כי ניטל מהם זיו החיים האידיאלי, המְחַנֵּה את האומה וְאוֹזְנָהּ בַּגּוֹרָה, וְנִתְעַלְמָה מֵהֶם הַמְטֵרָה הַמוֹסְרִית הַגְּבוּחָה

¹ "וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו עֲבָדֵינוּ- הַנֶּה נָא שְׁמַעְנוּ כִּי מַלְכֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי מַלְכֵי חֲסֵד הֵם..." (מלכים-א כ, לא)

הנמצאת בגדולתם של ישראל בעולם. 'כי לא בחרבם ירשו ארץ, וירועים לא הושיעה למו, כי מינדף וירועדף ואור פנידף כי רצייתם: אֶתֶּה הוּא מִלְכֵי אֱלֹהִים, צִנֵּה יְשׁוּעוֹת יַעֲקֹב: בְּדָ צָרֵינוּ נִגְנַח, בְּשִׁמְדָ נְבוּס קִמְיֵנוּ' (תהלים מז, ד-ו), ובכל מקום פֶּשֶׁשׁ הַכֶּשֶׁר לַאֲיִדִיאֵלִים גְּדוּלִים לְהִיּוֹת מְחִיִּים וּמַעוּדָדִים, שׁוֹב אֵין אֲיִדִיאֵלִים קִטְנִים וּשְׁפָלִים מֵאִירִים שֵׁם, "וּשְׂרָגָא בְּטִיְהֵרָא מֵאִי מֵהַנִּי" (חולין ס ע"ב). על-כן רק הארת האידיאלים הצפוניים, האידיאלים האלהיים, שהמה גנוזים בנפש האומה, רק על ידם תיגלה העוצמה הלאומית, ורוח ד' תפעמנו פִּימֵי עוֹלָם... " (הראי"ה קוק, עקבי הצאן, עמי קלז)

"...במשך הגלות הארוכה...הלכה וניטשטשה במציאותנו הנפשית והחומרית...צורת-העם שלנו...הפיזור והפרוד הגלותי הממושך התמיד להשכיח לעולם כולו ולנו בעצמנו את ערך מציאותנו האחדותית השלמה של 'מי פֶּעֶמְדָּ יִשְׂרָאֵל גּוֹי אֶחָד' שהיא אמנם אינה אלא 'בְּאַרְצָי'. בקודש ובחול נהיינו כאילו לא עם אלא עדה-עדר. המצוות המוטלות על הציבור – פקעה מאיתנו חובת קיומן, זכות קיומן ואפשרות קיומן, ואף כל התקיימותה של התורה...נמשכה בתודעה הגלויה של חי הרוח והמעשה האישיים היחידים, אשר רק בגניזה פנימית היתה יונקת ממעיינות חיינו האמיתיים של קדושת הציבוריות הישראלית. רק 'על יְדֵי הַהוּא טָמִיר וְנִעְלָם' הוזכר בלחש נבונים וסוד ישרים היחוד העליון של התורה ומצוותיה 'בְּשֵׁם כָּל יִשְׂרָאֵל...נתקיים בנו 'אֶקְנִיאֵם בְּלֹא עֵם' (דברים לב, כא). נהיינו כמו אברים מרוסקים...יחידים מבני ישראל, או חברי קהילה או חברה מקומית, ולא בתור אִישֵׁי הָעַם הישראלי...תחת אשר באמת כל עיקרה של התייחדותנו הישראלית היא בהבדלה שבין ישראל לעמים, אשר מִלֶּךְ הָעוֹלָם בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו, הִבְדִּיל אוֹתָנוּ מִן הָעַמִּים לְהִיּוֹת לוֹ, יָצַר לוֹ עַם זֶה לְסִיפּוֹר תְּהִילָתוֹ..."

בתקופת מאָתָנוּ זאת, של 'הקץ המגולה'...הולכת ומתגלה...יותר ויותר צורת העם שלנו, בחיי הרוח והמעשה, הקודש והחול...מן הפיזור והפרוד אל הכינוס והקיבוץ, מן הריסוק האישי היחיד אל האירגון החיוני הציבורי הכללי...כפי יתר ההתגלות של הזיווג הקדוש הזה של העם וארצו...מתגלית יותר צורת העם שלנו..." (הרב צבי יהודה קוק, לנתיבות ישראל א, עמי עח-פ)

[9] "כֹּל מָה שֶׁהוּא שָׂגוֹר בְּיַחַשׁ שֶׁל תּוֹרַת חוּץ לְאַרְץ בְּמוֹבָן פֶּרְטִי, עוֹלָה הוּא בְּעֶרְךָ תּוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל לְמוֹבָן כְּלָלִי. תּוֹרַת חוּץ לְאַרְץ עוֹסֶקֶת בְּתַקּוּן הַנֶּפֶשׁ הַפֶּרְטִית, בְּדֹאגָתָהּ לְחִמְרִיּוּתָהּ וְרוּחְנִיּוּתָהּ, לְזַכּוּקָהּ וְהַתְּעַלּוּתָהּ בְּחַיֵּי שְׂעָה וְחַיֵּי עוֹלָם, אֲבָל רַק בְּתוֹרַת נֶפֶשׁ פֶּרְטִית. לֹא כֵן תּוֹרַת אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל. הִיא דוֹאגָת תְּמִיד בְּעַד הַכְּלָל, בְּעַד כְּלָלוֹת נִשְׁמַת הָאָמָה כְּלָה. הַפֶּרְטִים הֵנָּם מִתְּפַנְּסִים בְּקַרְבָּהּ בְּכָלֶּהָ, הֵם מִתְּעַלִּים בְּעִלּוּיָהּ, מִתְּעַטְרִים בְּצִטְרָתָהּ..." (הראי"ה קוק, אורות התורה, יג; ג)

"...אותו הרוח הגדול, שבו כל שאיפה רוחנית, השרויה בעמק הנשמה, אין מטרתה מטרה פרטית כִּי-אֵם מִטְרָה כְּלָלִית, לְאוֹתוֹ הַרְצוֹן הַנֶּשְׁגָב הַחֲבוּי בְּנִשְׁמַתָּהּ הַפְּנִימִית שֶׁל כְּנֻסַת יִשְׂרָאֵל, שֶׁמִּמֶּנּוּ מִסְתַּעְפִּים כָּל כְּלָלִי וּפְרִטִי גִנְזֵי וְשִׁטְחֵי תוֹרָה, אֵינָנו חֹל עַל הַנִּשְׁמָה כְּרֵאוּי כִּי-אֵם בְּאַרְץ-יִשְׂרָאֵל..." (הראי"ה קוק, אורות התורה, יג; ו)

"הַתְּחִיָּה הַשְּׁלֵמָה תִּחַדֵּשׁ לָנוּ לְעֵינֵי כָּל חַי: הָאָרֶה מְלֵאָה הוּד וְהַדְרַת קֹדֶשׁ בְּתַפְלָה, בְּתוֹרָה, בְּדַרְכֵי הַמּוֹסָר, וּבְהַקְשֵׁבֶת הָאָמוּנָה...בְּחַיֵּי הַיְחִיד וּבְחַיֵּי הַצְּבוּר...מִפְּנֵי שֶׁהִיא מְכַרַחַת לְהִיּוֹת תְּחִיָּה שְׁלֵמָה" (הראי"ה קוק, אורות עמי קפה, מאמר "לדגל ירושלים")

"הנשמה הישראלית הגדולה מבקשת לה אוצרות רבים להניח בהם את המון העשר של הופעותיה, והם הם תלמודים הרבים והמעשים הגדולים והקדושים של תורה ומצוות, מנהגי קדש ותפלה" (הראי"ה קוק, אורות, אורות ישראל, ז; ג)

[10] "האמונה האלהית הגדולה אשר בלב ישראל, אין לה ערך ולא דגמה ולא משל, ואפילו האפיקורסות הישראלית היא מלאה אמונה וקדושה, הרבה יותר מכל האמונות של כל הגוים כולם. ואף על פי שהיא מבטאת דברים של קלות-ראש ושל כפייה-בתוכיות הנשמה יש אור-אלהים של דבקות ושל צמאון לאלהים חיים, אל אלהי ישראל, עד לכדי מסירות-נפש..." (תראי"ה קוק, מדות הראיה, אמונה; י)

[11] "יסוד תורה לשמה הוא הגברת כחה של כנסת ישראל, הנמצאת גנוזה בקרבנו. וכל מה שנוציא יותר אל הפעל סעיפי ודיעות ומחשבת רגשות ממנה, הננו מגדלים את כחה ומזיהרים את יפעתה, והרינו מגדילים את התורה עצמה, שהיא רוחניות החיים האמתיים של כנסת ישראל, הצפונה בנו, וחבויה בכל התורה כלה ובכל פרט מפרטיה" (הראי"ה קוק, אורות התורה, ב; ו)

[12] "נשמתה של כנסת ישראל היא הצדק המחלט, שבחתיגשמותו הוא כולל את כל הטוב המוסרי שבפעל. על כן, כל פגם מוסרי שהאיש היחידי מישראל עושה- מחליש הוא בזה קשורו עם נשמת האמה כלה. והתשובה הראשונה, היסודית, היא להתקשר עם האמה בנשמתה, ועמה הכרח הוא לתקן את הדרכים והמעשים כולם לפי אותו התקן המהותי שבנשמת האמה" (הראי"ה קוק, אורות התשובה, ד; ז)

[13] "בכל המצוות כולן מכונס הוא אור הנשמה של כנסת ישראל. הן נובעות מכנסת ישראל, ושבות אליה. המטרות הרוחניות הכלליות, שהן מעמידות ומפריחות את כנסת ישראל על פי תכונתה וצביונה ואושרה הינן יוצאות אל הפועל ומתחזקות על ידי השמירה הצביונית של המצוות בפועל, עם כל התלוי בהן מן המחשבה והרגש..." (הראי"ה קוק, פנקסי הראי"ה א, עמי שנו)

[14] "הנפש של פושעי ישראל שבעקבתא דמשיחא, אותם שהם מתחברים באהבה אל עניני כלל ישראל, לארץ-ישראל ולתחית האמה, היא יותר מתקנת מהנפש של שלמי אמוני ישראל, שאין להם זה היתרון של ההרגשה העצמית לטובת הכלל ובגן האמה והארץ. אבל הרוח הוא מתקון הרבה יותר אצל יראי ד' ושוברי תורה ומצוות, אף-על-פי שההרגשה העצמית וההתעוררות של כל פועלה בעניני כלל ישראל אינן צדן אמיצות אצלם... התקון... הוא שיעשו ישראל אגדה אחת?"

² "דבר אחר: 'פרי עץ הדור' אלו ישראל- מה אתרוג הזה יש בו ריח ויש בו אוכל כד ישראל, יש בהן בני אדם שהם בעלי תורה ויש בהם מעשים טובים. 'כפות תמרים' אלו ישראל- מה תמרה הזאת יש בה אוכל ואין בה ריח כד ישראל יש בהן בני-אדם שהם בעלי תורה ואין בהם מעשים טובים. 'ענף עץ עבותי' אלו ישראל- מה הדס הזה יש בו ריח ואין בו אוכל כד הן ישראל, יש בהן בני אדם בידיהם מעשים טובים ואין בהם תורה. 'יערבי נחלי אלו ישראל- מה הערבה הזאת אין בה לא טעם ולא ריח כד ישראל, בהן יש בני אדם שאינן לא בעלי תורה ולא מעשים טובים. אמר הקדוש ברוך הוא: לאבדן אי אפשר, אלא יעשו כולם אגודה אחת והם מכפרים אלו על אלו..."

(פסיקתא דרב כהנא - פסקא כז אות ט)

ותתקן הנפש של היראים שומרי תורה על-ידי שלמות הנפש שפושעים הטובים בנחש לעניני הכלל... והרוח של הפושעים האלה תתקן על-ידי השפעתם של יראי ד' שומרי תורה וגדולי אמונה, וממילא יבוא לאלה ולאלה אור גדול, וחופעת תשובה שלמה תבוא לעולם, ואז יהיו ישראל מוכנים לגאולה. והצדיקים העליונים, מארי דנשמתא, הם יהיו הצנורות המאחדים, שעל-גדם יעבר שפע אור הנפש משמאל למין ושפע אור הרוח מימין לשמאל, ותהיה השמחה גדולה מאד, יכהניד לבשו צדק, וחסידיה רננו..."

(אורות, אורות התחיה מג)

[15] "בדור האחרון מתרשם החותם של כל הדעות שבכל הדורות שעברו... גם התכונות הטבעיות, היוצאות מכל עניני האמונה, מתרשמות בלב כל הדבק בכנסת-ישראל ורוצה בתשועתה. ואפלו התוף הפנימי שבכל המצוות, המעשיות והאמוניות, מרשם הוא בהקשור לכנסת-ישראל ובתפץ ישועתה... כל המקשר לתפץ ישועה לכללות ישראל בארץ-ישראל, – שמבלעדי ארץ-ישראל אי-אפשר לישועה כללית שתבוא, – הרי הוא מקשר בגניזה לכל התמצית של כל האמונות וכל המצוות שלו. ולהדור בכללו ראוי שימחלו לו כל צוונותיו, שנעשים מחסרון הכרה במה שהוא עצמו מדבק וקשור בכל לב... והמופת הגדול שדורנו הוא המיועד לתעודה זאת, הוא מה שנמצאים בו פאולה שרעיון זה נחתם במעמקי נשמתם, ומוצאים בו קדושה עליונה ודבקות אמתית בד' צור כל העולמים אלהי ישראל ברוך הוא"

(הראי"ה קוק, אורות, אורות ישראל, ג; ב)

[16] "ההתעמלות שצעירי ישראל עוסקים בה בארץ-ישראל, לחזק את גופם בשביל להיות בנים אמיצי כח לאמה, היא משכללת את הכח הרוחני של הצדיקים העליונים, העוסקים ביחודים של שמות הקדושים... אבל שיצחקו הנערים לחזק כחם ורוחם, בשביל גבורת האמה בכללה, עבודת הקדש הזאת מעלה את השכינה מעלה מעלה, פעליתה על-ידי שירות ותשבחות שאמר דוד מלך ישראל בספר תהלים..."

(הראי"ה קוק, אורות, אורות התחיה; לד)

[17] "ה. הצמאון להבלע כלו ברוח ישראל צריך הוא להתגבר. לחשב ישראליות, להרגיש ישראליות, להיות חיים ישראלים, לראות בשמחת ישראל, זאת היא מגמה עמקה גבוהה ורחבה, מלאה טל חיים של קדש, מבלדת מרגש דגממה אצל אמות העולם, שרפוד בהרבה שגאת הבריות ורשעה בלא אידאל קדש פנימי. הצמאון לרוח האמה צמאון הוא לד', לאור תורה, לישר, לחכמה, ולכל טוב ונעלה.

ו. אדם מישראל שהוא רוצה לזכות לאור חיים באמת, צריך הוא שייסכים להיות שותל עצמו בכנסת-ישראל בכל לבו בכל חושיו וכחותיו הנשמיים והרוחניים, שישים את מגמת חייו לקנות לו – לפי היכלת שבגידו – את המדות הישראליות ואת הדיעות המיוחדות לישראל, שראש לכלן היא התורה, בכל רחבה בכל סעיפיה, ועמה כל מה שמינס לחכמת ישראל...

ז. כל מה שאדם מרבה בתורה ובמצוות מתקשר הוא יותר בכנסת-ישראל, ומרגיש בקרבו את נשמת הכלל שלו, בתמציתו היותר עליונה, וחס בכל מחותו את הצער של כנסת-ישראל בשפלותה, ומתענג משמחת עולמים העתידה לפניה... ובכל עת שמחה של מועדי ששון, וחדושי הזמנים, למינים ולחדשים, הוא כלו מקור ומלא תעצומות עז של שמחתה ומשוש גילה..."

(הראי"ה קוק, אורות, אורות ישראל; ג)